

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 1. An ſit in Deo libertas, & circa quid?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Sectio VI. De ordine decretorum diuine voluntatis tum inter se, tum etiam respectu cognitionis diuine.

Sectio VII. Vtrum ordo assignatus inter actus diuinos sit Deo intrinsecus?

Sectio VIII. Respondetur argumentis contrariae sententiae.

Sectio IX. Sintne in Deo decreta conditionata?

MATERIAM huius disput. tradit S. Thom. quaest. 19. vbi docet Deum habere liberum arbitrium respectu aliorum à se quæ non necessariò vult. Respectu verò sui nullam habere libertatem, cum se necessariò velit. Liberum enim arbitrium habemus, inquit, respectu eorum, quæ non necessariò volumus, vel naturali instinctu. Non enim ad liberum arbitrium pertinet quòd volumus esse foelices, sed ad naturalem instinctum. Vnde & alia, quæ naturali instinctu mouentur ad aliquid, non dicuntur libero arbitrio moueri. Cum igitur Deus ex necessitate suam bonitatem velit, alia verò non ex necessitate: respectu illorum, quæ non ex necessitate vult, liberum arbitrium habet. Hæc D. Thom. Ex quibus patet quàm sint alieni ab eius mente, æque ac à veritate, qui volunt libertatem cum necessitate antecedente conciliare, & in solâ spontaneitate, seu libertate à coactione, eam constituere: quique dicere non verentur Deum Patrem liberè generare Filium, & ambos liberè spirare Spiritum sanctum: atque ità Deum liberum arbitrium habere circa seipsum. Quem errorem circa diuinas processiones, specialiter & ex professo impugnat & damnat S. Thom. quaest. 41. art. 2. vbi de actibus Dei notionalibus disputat, aitque hunc loquendi modum ab Ariani ortum esse, & anathematizatum à Concilio Sirnienti, vt refert Hilarius in lib. de Synodis.

SECTIO I.

An sit in Deo libertas, & circa quid?

Probat
Deum esse
liberum.

PSSE in Deo libertatem volendi & operandi docet Scriptura Psal. 134. *Omnia quæcunque voluit Dominus fecit in celo & in terra.* Quæcunque voluit: non quæcunque potuit. Si autem necessariò operatus esset; fecisset quæcunque potuisset, neque mensura operum diuinorum esset singulariter ad voluntatem referenda: sed ad defectum amplioris potentiae. Et Ephes. 1. *Operatur omnia secundum consilium voluntatis suae;* id est, ex libera electione. Consilium enim voluntatis non dicitur propriè nisi de voluntate libera, quæ ad vnum ex multis se determinat per potentiam ad opposita, vel diuersa. Frustra enim consuleret, qui naturaliter determinatus esset ad vnum. Item vnam euiden-

Tomus. I.

ter ostendit ratio naturalis. Nam libertas est perfectio vitæ præstantissima, & maximè vitalis, per quam intellectualis natura habet dominium actionum suarum, in eaque præcellit excellentissimè naturis inferioribus ad vnum determinatis, & ad agendum necessitatis. Ergo Deus, qui est perfectissima vitæ, & fons omnis vitæ, habet illam perfectionem circa objecta, circa quæ illam habere melius est: & maximè circa ea omnia, quæ ab ipso fiunt. Hæc enim omnia sunt extra Deum, & non habent connexionem necessariam cum Deo, neque Deus illis indiget vilo modo. Confirmatur, quia in nobis certissimè experimur libertatem, ita vt qui eam negant, pro amentibus, aut per summam stultitiam excæcatis auribus haberi possint. Major autem est ratio vt Deus sit liber circa ea quæ facit, cum nullum ex eorum existentia actuali commodum ipsi adcedat. Denique ipsa Vniuersi molitio satis ostendit Deum in eo condendo liberè egisse: alioqui enim fecisset.

Bb

set quicquid, & quam primum potuisset: neque de multis aequalibus & indifferentibus unum, alteri preferuisset, ut in plurimis fecit, & quotiens facit, producendo aut concurrendo, id hoc potius individuum, quam ad aliud planè simile & æquale, ut ad hunc potius ignem, quam ad alium, cum inter hunc & alium, nullus sit ordo prioritatis essentialis, nec quidquam aliud ex parte subiecti aut operandi, quod Deum potius ad hunc præ alio determinet.

Porro libertas in nobis duplex est. Vna quoad exercitiū, altera quoad specificationem. Prior est omnino ad agendum, vel non agendum. Secunda est ad agendum vno modo, vel alio opposito, aut diuerso. Ideoque prior dicitur, contradictionis. Secunda, contrarietatis, ad quam pertinet libertas diuersorum actuum tantum disparatorum, ut velle hoc aut illud, qualis est in electione prius mediæ præ alio, inter quæ tamen non est contrarietas, imò nec semper diuersitas specifica, ut hunc equum præ illo eligere ad equitandum.

Vtraque libertas est in Deo. Ab æterno enim ita voluit, ut posset non velle efficaciter quicquam extra se, & ita volebat vnum, ut posset velle aliud diuersum, & posset nolle id quod voluit. Non poterat tamen diuina voluntas manere indeterminata, & determinanda, vel circa aliquot, vel circa omnia obiecta libera, quia immutabilitas diuina excludit mutabilitatem & successione ac variationem internam, non tantum quoad accessum ad decessu alicuius entitatis, sed etiā quoad usum liberæ determinationis. Deinde id non conuenit Deo, cui non potest deesse vlla conditio, vel dispositio ad determinandū se, siquidem ab æterno nouit omnia perfectissime. Mera autem & pura indifferentia, & indeterminatio sine vllō vsu libertatis, non potest intelligi, nisi in defectu propositionis obiecti, vel conditionis necessariæ. Si enim voluntas haberet omnia necessario ad usum libertatis, & neque vellet neque nollet, exerceret tamen libertatem contradictionis, abstinendo ab vtroque actu: & si in voluntate est debitum volendi vel nolendi, abstinencia illa est omisio imputabilis. Non repugneret tamen ut Deus ab æterno nec nollet, nec vellet quicquam liberè, sed ab vtroque liberè in æternum abstineret. Quæ determinatio si esset ipse ab æterno, maneret quoque in æternum propter immutabilitatem diuinam. Et hoc non esset nolle facere, neque velle non facere, sed simpliciter non velle facere, qui est tertius quidam vsus libertatis. Nam præter hanc determinationem volendi aut nolendi, est alius vsus libertatis, qui est liberè non velle, licet non sit nolle.

Contra id quod diximus, voluntatem diuinā potuisse nihil velle eorum quæ liberè voluit, id est, nihil extra Deum existens, obijci potest primò, quòd, ut habet D. Thomas q. 19. art. 2. in Deo sit verè naturalis inclinatio ad se comunicandum, sicuti est in qualibet re,

Ergo cōtra Dei naturalem inclinationem, esset, si non vellet se communicare. Secundò Deus perfectius vult se ipsum, cum non tantum sibi ipsi, sed alijs etiam se vult per communicationem. Tertio velle efficaciter se comunicare, est actio recta & honesta, qua Deus careret, si nihil extra se efficaciter vellet. Ac licet non sit perfectio entitativa, præter diuinam essentiam, est tamè perfectio veluti moralis, id est actio honesta, & decens, beneficentia & liberalitatis, aliarumque virtutum.

Ad primum, dictum est alibi, inclinationem illam non esse aliud quam naturalem aptitudinem se comunicandi, non autem exigentiam, aut tendentiam, cum qua sit inquietudo, vel imperfectio, quousque sit communicatio, quæ tota habet diuinæ libertati. Ad secundum, Respondeo negando id quod assumitur, videlicet ad perfectionem Dei necessarium esse ut velit se comunicare ad extra. Deus enim sufficit sibi ipsi, eiusque perfectio & beatitudo summa, & absolutissima, non pendet ab existentia creaturarum. Quòd, si ex Dei perfectione, vlla esset necessitas efficaciter volendi creaturas, esset ad omnes, quantum & quomodo possibiles sunt, ut se perfectè communicaret, & ex summa communicatione summam suam perfectionem vellet & consequeretur. Ad tertium dicemus infra sect. 4. Interea negari non potest quin talis actio sit honesta & recta: sed non est melior diuina libertate, quam si vellet Deus non ita exercere pro iure suo, non esset vlla indecencia. Nam sicut potuit Deus velle se plus comunicare, quam de facto communicauerit, & decreet eius bonitatem ac liberalitatem communicare se plus in infinitum, quam se communicauerit: neque tamen vlla est indecencia in Deo quòd non velit amplius se communicare: sic &c. Denique tota hæc relictudo, & honestas actus liberi, est in Deo, & esset, secundum entitatem realem, licet Deus nihil vellet: quoad rationem verò aut tendentiam liberam quam addit, continetur eminenter in perfectione diuina necessaria.

SECTIO II.

Aut liberi actus diuinæ voluntatis addit aliquid in re distinctum à Deo?

Respondeo actus diuinæ voluntatis, seu necessarios, seu liberos, nihil in re distinctum addere. Cuius ratio summa est, quia substantia diuina est infinita simpliciter, & infinitæ entitatis, Deo per se sufficiens ut habeat rationem cuiuscunque actus, & cuiuscunque perfectionis, sine vllō superaddito à parte rei distincto, ut patet ex dictis de attributis in communi disp. 3. & disp. 4. sect. 1. de simplicitate Dei. Ut autem breuiter occurramus difficultatibus circa liberos actus,

Libertas est duplex, quoad exercitiū, & quoad specificationem.

3. Libertas est in Deo.

Inclinatio quam Deus habet ad se comunicandum, non obicit eius